

Roskilde Festival vil affaldet til livs

ARKIVFOTO: KLAUS HOLSTING

Når Roskilde Festival hvert år eksplo-derer i et brag af musik og farver, er den for en kort periode Danmarks femtestørste by. De 75.000 gæster efterlader tilsammen over 1.800 tons affald, og der skal arbejdes benhårdt bag scenerne for at følge med. Men foreningen bag festivalen har en plan – og den er god.

Den soldrevne el-knallert spinder tilfreds, da jeg passerer Orange Scene. Scenefolkene er travlt optaget af at montere grej og lave lydtjek. Længere fremme kører jeg forbi en flok skiltemalere. De kigger interesseret på det lille lydløse køretøj. Overalt summer festivalpladsen af aktivitet og virke-trang. Det er dagen før dagen. I morgen går årets Roskilde Festival i gang.

Højt oppe passerer en helikopter forbi. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvor meget brændstof den mon bruger på at holde sig i luften. Selv kører jeg på 100 procent klima-venlig solenergi. El-knallerten er nemlig blevet ladet op med solceller, der kan forvandle tre timers solskin til 25 kilometers transport. Det er den amerikanske virksomhed Sol Design Lab og designeren Beth Ferguson, der står bag. Hun ser Roskilde Festival som et oplagt sted at vise sin ladestation frem.

Det er hun ikke alene om. For Roskilde Festival tager sit miljøansvar særdeles alvorligt og har siden 1994 arbejdet målrettet på at begrænse belastningen af miljø og klima mest muligt. I år har festivalen klima som hovedtema, og over alt mærker man et stærkt fokus på emnet.

Grønne fodspor

En af dette års mest iøjnefaldende klimaaktiviteter er kam-pagnen Green Footsteps, der tydeligt appellerer til festivalens gæster og omverdenen om at gribe til handling mod klima-forandringerne. Allerede i maj blev kampagnen skudt i gang med særlige klimaevents i fem udvalgte byer landet over. Formålet var at spore gæsterne ind på de rigtige klimatanke allerede før festivalens start.

– Over 80 procent af Roskilde Festivals samlede CO₂-ud-ledning knytter sig til vores gæsters transport, og den miljø-belastning vil vi meget gerne gøre mindre. Vi kan naturligvis ikke bestemme, hvordan man transporterer sig til festivalen, men vi kan skabe incitament til at cykle eller tage toget frem for at køre i bil. Det var sådan, idéen til Green Footsteps star-tede, forklarer Thomas Niebuhr, klima- og miljøkoordinator for Roskilde Festival.

Af hensyn til miljø og udgifter til oprydning giver Roskilde Festival pant på alle drikkeemballager – også dem, der ellers ikke er omfattet af det danske pantsystem. I 2008 sendte Roskilde Festival over en million dåser til genbrug.

Ved at udføre og dokumentere mindst tre Green Footsteps, kunne festivalens gæster i år få adgang til en reserveret plads i et særligt område kaldet Climate Community. De tre Footsteps kunne fx være at skifte til grøn el, tage cyklen til festivalen og donere 175 kroner til et vindmølleprojekt i Malawi.

Foruden områdets gode placering fik beboerne i Climate Community et gratis og CO₂-venligt bad under festivalen. Til områdets belysning blev der brugt energirigtige LED-pærer, mens mange af områdets faciliteter var bygget op af genbrugsmaterialer. Fx var sofaerne i teltet Climate Shout Out lavet af gammel dug fra Orange Scene.

Pantsystem, der virker

I dag giver Roskilde Festival også pant på stort set alle slags drikkeemballager, uanset om de er omfattet af det officielle danske pantsystem eller ej. Systemet blev indført i midten af 90'erne og har vist sig at være en enorm succes. Cirka 97 procent af de mange tusinde drikkekrus, der sælges i festivalens boder, indsamles igen via pantsystemet. De bliver derefter sendt til omsmelting og brugt igen i andre plastmaterialer. I 2008 blev der desuden indsamlet godt en million øl- og sodavandsdåser, hvoraf kun de 386.000 var danske.

– Vi giver en krone for danske dåser og 20 ører for udenlandske. Pengene for de udenlandske dåser kan vi ikke få refunderet, men det er en god investering. For panten giver en langt mere effektiv indsamling og gør vores oprydning billigere. Hvis du stiller et tomt drikkekrus fra dig foran en af

Sofaerne i Climate Shout Out-teltet er lavet af gammel dug fra Orange Scene.

de store scener, går der sjældent mere end to minutter, før det er væk. Så pantsystemet giver også en langt renere festival, mens den er i gang, siger Thomas Niebuhr.

På grund af den store succes overvejer Roskilde Festival nu at udvide sit pantsystem. I år kunne man som noget nyt få pant for bilbatterier. De bruges til at drive musikanlæg i campingområdernes mange lejre, men bliver ofte efterladt, når festivalen er forbi. Når gæsterne skal have deres batterier ladet op, foregår det mod et depositum på 100 kroner. Efter festivalen bliver det betalt tilbage, og gæsterne må selv bestemme, om de vil donere batteriet til festivalen eller tage det med hjem. Det vigtigste er, at de mange batterier bliver samlet ind, så de kan håndteres så effektivt som muligt.

– Pantsystemet passer godt til Roskilde Festival, fordi det er et alternativ til lodrette forbud. Festivalen er et frirum for mange mennesker, og det skal den blive ved med at være. Derfor er vi lidt tilbageholdende med at lave nye regler. Vi vil hellere appellere til en følelse af fællesskab og udtænke sjove og smarte løsninger, der gør tingene nemmere for alle. Desuden må man bare acceptere, at et arrangement som Roskilde Festival altid vil medføre et stort oprydningsarbejde, siger Thomas Niebuhr.

I tillæg til pantsystemet gennemføres der særlige events, der skal motivere festivalgæsterne til at indsamle affald. For eksempel Øl for affald, hvor man for én pose indsamlet affald modtager en øl og deltager i lodtrækninger om backstage-billetter og billetter til næste års festival. Især sidst på festiva-

Affald fra campingområderne er Roskilde Festivals største miljøudfordring. I 2008 efterlod festivalens gæster 1.650 tons affald. Når festivalen slutter, tager det cirka en måned at rydde op.

Opladning af mobiltelefoner i Roskilde Festivalens Climate Community. Det tager mellem 60 og 90 minutter. Heldigvis kan der oplades fem telefoner ad gangen, så ejermændene skiftes til at tage deres tørn.

len, hvor mange både har tørre lommes og ganer, er Øl for affald blevet et populært indslag. I 2008 blev der på den måde indsamlet 23 tons affald af tørstige deltagere.

Madaffald bliver til biogas

I 2008 indsamlede de frivillige medarbejdere på Roskilde Festival 18,5 tons komposterbart affald. Det foregik ved hjælp af et nøje tilrettelagt renovationssystem, der gør det muligt at sortere affaldet og sende det videre til bioforgasning på Syd-sjælland.

– Mange af vores boder er bygget op som storkøkkener, hvor nogle snitter løg, mens andre snitter gulerødder eller skærer kød. Alle de overskydende madrester ryger i specielle grønne spande, der afhentes løbende. Det er så fint sorteret, at det ikke behøver nogen efterbehandling. Vi sender det direkte til bioforgasning, hvor det bliver til ren energi og god muldjord, siger Thomas Niebuhr.

En stor del af de madvarer, der serveres på Roskilde Festival er desuden økologiske. For eksempel skal al mælk, yoghurt, smør og ost på festivalen være økologisk. Det samme gælder te, juice og rødvin. I år var festivalens officielle T-shirt for første gang lavet af økologisk bomuld.

Campingaffald er den største udfordring

Mens foreningen bag Roskilde Festivalen i dag har særdeles godt styr på sit eget affald, er affaldet ude på campingområderne stadig en stor udfordring. Især fordi det udgør langt

den største del af festivalens samlede affaldsmængde. I 2008 kom 90 procent af festivalens 1.823 tons affald fra de mange campingområder.

– Vi er oppe mod stærke markeds kræfter her. I dag kan man jo få en festivalpakke med telt, liggeunderlag og stol for et par hundrede kroner. Kvaliteten er naturligvis derefter, og produkterne går ret let i stykker. Og når man har festet i fire dage – eller måske en hel uge – mister man let lysten til at slæbe udstyret med sig hjem igen, siger Thomas Niebuhr.

Problemet forstærkes af, at campingaffaldet er blandet affald. Det består af mange slags materialer og kræver derfor manuel efterbehandling i et omfang, som er uden for Roskilde Festivals økonomiske rækkevidde. Konsekvensen er, at de mange tons affald må knuses og sendes til forbrænding. Men det er Thomas Niebuhr og hans kolleger i festivalens miljøgruppe stærkt opsatte på at ændre. For eksempel ved at udvide pantsystemet til også at omfatte campingmøbler og plasticpavillioner.

I 2009 blev der for første gang taget initiativ til et stolehotel. Her kunne festivalgæsterne tjekke deres campingstole ind og få en billet, som fremvises næste år, hvorefter de får stolen udleveret igen.

En anden strategi er at opfordre de trætte festivalgæster til at donere deres soveposer og liggeunderlag, når de skal hjem. Det kan man gøre ved hjælp af særlige containere, der bliver opstillet ved festivalens udgange. Over 10.000 soveposer og

80 procent af Roskilde Festivals CO₂-udledning knytter sig til transporten af de cirka 75.000 festivalgæster. Derfor arbejder foreningen bag festivalen på at få flere til at tage cyklen eller toget. Blandt andet gennem kampagnen Green Footsteps og ved at etablere bemandede cykelparkeringsområder.

liggeunderlag er på den måde blevet indsamlet og sendt videre til genbrug.

Miljøgruppen arbejder også stadig tættere sammen med flere af de største lejre i campingområderne. Målet er at integrere dem i festivalens renovationssystem for at få bedre styr på deres affald.

Brede skuldre skal bane vej for klimaet

Foreningen bag Roskilde Festival udnytter helt bevidst arrangementets størrelse til at bane vej for nye og mere klimavenlige metoder og produkter. Et godt eksempel fra dette års festival var belysningen på den bæredygtige Odeonscene. Her blev 90 procent af de mange glødepærer skiftet ud med energirigtige LED-pærer, der bruger 40 procent mindre el.

– I den gode sags tjeneste presser vi vores leverandører til hele tiden at tage nye skridt i retning af øget bæredygtighed. For eksempel var det en ret stor udfordring at flytte så stor en lysinstallation over på LED-teknologi, men det lykkedes, og ingen kunne se forskel.

– Leverandørerne tog deres nye viden med sig hjem og kan nu bruge den over for andre kunder resten af året. Det stimulerer også andre leverandører til at gå samme vej. De kigger jo også på hinandens leverancer og tænker: ”Hvis vores konkurrent kan levere LED-belysning i dén størrelse, så kan vi også!” Det var helt klart dyrere for os at tage springet til LED-belysning, men det må godt koste ekstra at drive udviklingen i en mere bæredygtig retning. Hvis man sammenligner

Udlån af soldrevne el-knallerter ved Orange Scene. Tre timers sol bliver til 25 kilometers transport.

Roskilde Festival med andre festivaler af samme slags, er vi måske en af verdens fem mest bæredygtige – og der er da ikke noget, vi hellere vil end at indtage førstepladsen, siger Thomas Niebuhr.

Affald fra Roskilde Festival 2008 (angivet i tons)

Komposterbart	18,5
Friturefedt	3,8
Jernskrot	20,0
Aluminium	11,05
Pap	39,7
Batterier	0,5
Aske	8
Kabelskrot	0,3
Spraydåser	0,1
Brændbart	1650,3
(Samt en række mindre poster)	

I alt 1.823,8

Affald til genbrug 72,2